

הזחלים — רכב תובלתי משורין או רכב-קרב ?

עמוס, השלום והברכה !

ודאי נזכר הנך שבעת ביקורי באימוני יחידתך, ותוך הסתכלות באימוני הכיתות, המחלקות והפלוגה, נתעורר בינינו ויכוח על אודות מהותו של הזחלים ; האם הנו רכב להובלה בלבד של הגייסות אל הקרב, או שמא יש לראות בו הרבה יותר מזה ; דהיינו — רכב-קרב, אשר אל חללו הפנימי יש להתייחס כאל "תא-לחימה", ממש כפי שאנו עושים זאת לגבי הפנים של כל-י-רכב משוריינים אחרים.

היות והזמן שעמד לרשותנו באותה הזדמנות היה קצר-בימים, יען כי שנינו היינו אותה עת טרודים למדי בעניינינו, לא יכולנו אז ללבן בעיה זו עד-יתומה, אך הנושא חשוב בעיני במידה כזו — ובעיקר חשובות המסקנות המעשיות הנובעות מהפתרון שיוסכם עליו — עד שאני מרגיש עצמי חייב לחזור ולהציגו בפניך ; ודוקא עתה, משפ-טט את מדי-הצבא ותליתם בארון עד לתקופת-האימונים הבאה. סבורני, משרחקת קמעה מאימוני יחידתך ואין עליך לחץ ישיר ובלתי-יפוסק של האחריות לאימוניה, ולאור סיכום תקופת-האימונים שבדאי נעשה על ידיך ועל-ידי פקודיך, כשרה השעה לעיין ולדון בכובד-ראש בסוגיה זו.

ותודה, ללא-ספק, שכאן בפנינו בעיה נכבדה ביותר.

נראה לי שטוב נעשה, בבואנו לדון בשאלות חיל-הרגלים-המשורין, באם ננסה בראש-יוראשונה לבחון את עברו ההיסטורי של סוג-חיל זה, מתוך מגמה למצוא אולי בעבר זה יסוד מוצק שבביל מתן המענה-שלנו על השאלה המוצגת.

אם כן, הרי כחיל-השריון בכללו כן גם שלוחה זו של גייסות-משוריינים צמחה מתוך הגייסות הרכובים של ימים-עברו, שבמרכזם עמד חיל-הפרשים המובהק. אכן, מיד הננו מבחינים כי אפילו חיל-הפרשים עצמו לא היה "מעור-אחד". ועדות נאמנה לכך משמש, בין-השאר, ריבוי השמות והכינויים, השונים והמגוונים, אשר לסוגי-הפרשים השונים. אך לצורך בירורנו זה נתבונן-נא בעיקר בחלוקה לשני סוגי-יסוד בלבד : —

הרוב היו, מלכתחילה, פרשים אשר אורגנו ואומנו על-מנת להילחם מעל גבי סוסיהם, ואשר חימושם הראשי היה על-כן נשק-הסתערות-יהלם, כגון החנית והחרב. ואילו בצדם נתקיים (ובמיוחד — במאות ה"י-י"ח) סוג שני, שנועד להתקרב אל שדה-הקרב ברכיבה — אך את הלחימה בו ביצע כרגיל על גבי הקרקע, ועל-כן זוין אף בנשק חיל-רגלים רגיל — דהיינו, בראש-יוראשונה ברוכים — אם כי יכול היה בשעת-הצורך גם לערוך חגרות "ברכוב" ואף להשתתף בהסתערות-רבתי ; היו אלה ה"דרגונים". בהמשך ההתפתחות (בסוף המאה ה"ח", ועוד יותר במאה ה"ט) "נתבוללו" יותר-יותר הדרגונים בקרב חיל-הפרשים "התקין", והרבה מיחודם ניטשטש. אכן, בגבור עצמתי-האש הרגלית (משלחי מלחמת-האזרחים האמריקאית ואילך) החל שוב להסתמן סוג-פרשים הפועל למעשה כחיל-רגלים ש"הורכב" לצורך מהירות מבצעית — ומאז מלחמת דרום-אפריקה האנגלו-בורית, בראשית המאה הכ"אף נתקבל שם מפורש זה, "חיל-רגלים רכוב", ליחידות המיוחדות שהוקמו אז כמענה לדרישות הזירה הנרחבת, מזה, ושדה-הקרב רווי-האש, מזה. במלחמה הראשונה הופיעו (בזירת ארץ-ישראל) גם עוצבות "רכובות" שלמות (של האוסטרלים ושל "רובאים רכובים" ניו-זלנדיים), בעוד שיחידות הפרשים מהסוג הראשון הנ"ל, ה"קלסי", הסיפו להיכנות בשמות פרשיים מובהקים (ה"אולנים" גויסאי-החנית, ה"שריינים" הכבדים, ה"הוסרים" הקלים, ועוד) וגם העוצבות המורכבות מהן הסיפו להיקרא "דיביזיות פרשים" או "בריגדות פרשים".

הנני רואה כבר, כיצד תקפוץ ממקומך בחוסר-סבלנות ותטען שזה-עתה סיפקתי במוידי הוכחה לכך שחיל-הרגלים-המשורין הנו ה"יורש החוקי" של חיל-הרגלים-הרכוב — ועל-כן מוסיף להיות שמור לו אף יעודו של הלז: — להגיע על גבי רכבו עד אל שדה-הקרב, לרדת מרכב זה — ולאסור קרב-רגלים, באמצעות כלי-הנשק אשר בידו; כמובן, תוך כדי הסתייעות ככל-האפשר באותם כלי-נשק שנשארו מוצבים על גבי הזחלים. אך טענתי היא: — לא! הריני מוסיף-וטוען בעקשנות כי חיל-הרגלים-המשורין הנו צאצא "חוקי" של אלה ואף של אלה; ומספר נימוקים, גם הם נימוקי התפתחות-היסטורית, להשקפתי. ראשית-כל, הבה נבחון אם יכלו ה"אבות" ההם למלא האחד את תפקידו של משנהו. האם יכלו הפרשים נושאי-החניתות ובעלי-החרבות לרדת מעל גבי סוסייהם ולנהל אורח-לחימה רגלי למול האויב? ומאידך גיסא, היכלו הרגלים-הרכובים של הזמן המאוחר*) לקיים מחץ-של-הסתערות כשהם ישובים באוכפי הסוסים? התשובה לשאלות אלה תהיה — לא זה ולא זה! אך תסכים אתי — כך אני מקוה — שבזכות המנוע, השריון, כושר-צליחת-השטח ומיתקון כלי-נשק מסויימים

והאילתורים של היום —

הם התקנים של מחר!

על גבי הזחלים ממש — ניתן עתה להשתמש בו גם להבאת חיל-הרגלים אל שדה-הקרב (דבר שאין מי שחולק עליו), אך גם ניתן להפעילו להסתערות-ממש, תוך ניצול כושר-ההלם-והאש שלו תוך-כדי-תנועה. לא אומר שדבר זה ניתן תמיד; וודאי שבמסיבות מסוימות לא יהיה הוא בר-ביצוע. אך, מאידך גיסא, רוצה אני לקבוע שכל-אימת שהתנאים כשרים לאורח-לחימה זה — יש להעדיפו, בגלל כוח-ההלם והמהירות-היתרה שלו. ואם כך הם פני הדברים, הבה נארגן את הרכב, ונאמן את היחידות, באופן כזה שסיכום זה שלנו יתורגם מיד לשפת המציאות שלנו.

*) להבדיל, כמובן, מן הדרגונים של התקופה הקודמת, אשר-בתנאי שדה-הקרב שבו שריון-החזה שלהם שימש עדיין "משקל כנגד" כלשהו לאש-הרובים של אז — קיימו בפועל את ה"כושר-המשולב" לקרב-אש רגלי ולחסי תערות רגלית או רכובה, כנדרש. — המערך.

באם הנך מסכים אתי, הנני משאיר לך בשלב זה כר נרחב למחשבה ולמציאת פירוטייתך לגבי המסקנות התכליתיות — ואסתפק בציון נקודות מכריעות אחדות בלבד: —

— ראשית-כל, ראה-נא את פנים-הזחל כ"תא-לחימה", ממש כפי שהטנקיסטים רואים את פנים צריח-הטנק. פירוש הדבר: — ימצאו בתוך הזחל רק אותם פריטים הדרושים ממש ללחימה — וכל חפץ אשר אינו משרת ישירות את הקרב, כל יכירנו מקומו בפנים הרכב; — ארגן את היחידה על גבי כלי-הרכב כך שבכל-עת יוכלו אנשיה לפתוח בקרב ממנו;

— אמן את חייליך בתפעול כלי-נשקם האישי והקיבוצי מעל גבי הזחל;

— אמן את מפקדי-המשנה שלך בניהול אש יחידתם בהיותה "רכובה";

— אמן את חייליך בלחימה על היעד מהרכב (פירוש הדבר — הטלת רימונים, הפעלת רובה-רומה נ"ט, מטול-רקטות נ"ט וכל שאר כלי-הנשק מזלעלה כלפי מטה).

— חשוב על אמצעים שיאפשרו לך לקיים את הזחלים במצב ניד גם בתוך מערכת מכשולים וחפירות.

— תרגל שוב-ושוב תבניות הסתערות ושליטה, כדי לקיים מירב המהירות והגמישות בהסתערות הממונעת;

— ולאחרונה — אל-נא תזניח את כל הקשור באימון לירידה מהרכב, ובלחימה רגלית מעור לה; שכן ברב-רגויות זו של יכולתו טמונה מעלתו העיקרית של חיל-הרגלים-המשורין. עמוס! הנני מפסיק את "הרבצת התורה". אני תקוה שהבהרתי את עמדתי דיהצורך וסיפקתי לך דיהוותר חומר למחשבה.

על כל פנים, אשמח לשמוע ממך מהן המסקנות אליהן הגעת אתה, ומהם הפתרונות להגשמתן הנראים לך. אני סבור גם שטוב נעשה אם נקדיש את אחד מדיוני-המפקדים הקרובים לנושא זה. ועד אז — בידידות ובברכה

מפקדך, אורי

ג. ב.

אגב — לא הזכרתי במתכוון את האימון בשיח תוף-פעולה בין-חיילי ובין-זרועי, אשר חייב להתבצע באופן מתמיד ובכל התנאים.